

5

Insularum numerus quis tum fuerit ante Venetias conditas:
non inuenio. Sed parum (ut opinor) uariat ab uiceno: ut po-
stea comodius docebimus. Nam sicut aliquarum nomina ex-
tant: Quæ absorptæ aquis interiere: Ita in sequentibus tempo-
ribus: uel natura: uel manus aliquam potuit excitare: quæ tum non esset.
Porro si superioribus seculis: in Aegeo submersas aliquas: emersas non
nullas magnas & amplas & legimus: & ætate nostra uidimus. Fieri facili-
us potuit: ut per tot secula inter has longe minores aliqua uel erumpe-
rent: uel interirēt. Earum fundum ubiq; pene cœnosum est. A edificiorum
tamen moles maximæ quas uidemus non sine spectantium admiratione
se se offerunt contemplandas. Quo uidelicet pacto fieri potuerit: ut sine
ullo fundamento solidiori in tantam altitudinem exurgant. Nullibi fa-
xum aut tophum: aut aliquid firmitus natura supponit. Extulerunt eas
mortalium manus ex aquis egesto cœno qd fieri quotidie conspiciunt:
Solum sternebant & Cilindris adequato componebant casas: aut harun-
dineas: aut asseritias. Maioribus deinde ædificiis fundamenta supponere
didicerunt: aut ex harundinibus: aut ex uiminibus: ut nostra etiam ætas
in ueterum effossionibus ædificiorum huiusmodi sæpe fundamenti genus
non sine admiratione reperiat. Posteriores uero crescente libidine ædificandi
didicere maiores crassioresq; supponere Saxis alnos aut robora indirectū
fixa: Supraq; ea itē ex robore tabulata: Saxa deinde ingentia plurimo cū
impendio. Optimus igitur Deus (Neq; enim aliunde illucere potuit hu-
iusmodi consilium) harum unam delegit: Riualtum nomine ambitu
paulo maiorem: Situ longe præstantiorem. In qua duo illa admi-
randa constitueret: Primum ut homines terræ nati: assuetiq; ciuitatem in
paludibus aliquando meditarentur. Deinde ita conderent: ut ubi quicū-
q; ad ea tunc loca oculos adiecisset: Vix crederet posse condi oppidu-
lum: ibi nunc urbem ambitu maximam immensas templorum moles:
turres præaltas: ingentes ædes admirantes conspiciamus. Immutabi-
li siquidem atq; æterna lege qua Deus omnipotens cuncta mortalium
opera mortalitate damnauit. Quum Romanum imperium ex omni-
um gentium nationūq; congestis opibus in supremam excreuisset altitu-
dinem. Barbaræ quoq; uisæ sunt nationes uelut in uindictam coniu-
rauisse ad eius excidium subuersioneq;. Quadringentos per ānos diripue-
re Italiam: uastare ciuitates & oppida: proculcauere diuina omnia hu-
manaq;. Cæterum quum natura ita sit comparatum ut omnia quæ
composuit longe celerius dissipet ac dissoluat. In eius tamen urbis
Imperio euertendo. Si non pari maximo tamen tempore miserandisq;
calamitatibus est elaboratū. Illud diuino cōsilio seruatū: ut qui præstaret